

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl jako soud odvolací v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Naděždy Javůrkové a soudců Mgr. Štěpána Hnanička a JUDr. Renaty Polákové ve věci

žalobce: **J. H.**, narozený dne xxx
xxx
zastoupený advokátem Mgr. Janem Lipavským
sídlem Velké náměstí 135/19, 500 03 Hradec Králové

proti
žalované: **Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti**, IČO: 00025429
sídlem Vyšehradská 427/16, 128 10 Praha 2

o ochranu osobnosti

k odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 23. 4. 2019, č. j. 26 C 92/2016-560,

takto:

- I.** Rozsudek soudu I. stupně se ve výroku ad I. **zrušuje**, ve výroku ad II. se **potvrzuje**.
- II.** Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

Odůvodnění

1. Napadeným rozsudkem soud I. stupně uložil žalované povinnost zaslat žalobci písemnou omluvu v jím uvedeném znění (výrok I.) a zaplatit mu částku 25 000 Kč (výrok II.). Žalobní požadavek na uveřejnění omluvy v Nových novinách zamítl (výrok III.) a žalovanou zavázal k náhradě nákladů řízení ve výši 238 159 Kč (výrok IV.).

2. Rozhodl tak o nároku na zaplacení 25 000 Kč a požadavku uveřejnit omluvu v tiskovém periodiku vydávaném společností Tom Tour s.r.o. pod názvem Nové noviny, kterých se žalobce domáhá jako zadostiučinění nemajetkové újmy, způsobené mu nezákonným trestním stíháním zahájeným usnesením ze dne 7. 5. 2002, které bylo zastaveno Okresním státním zastupitelstvím v Náchodě dne 29. 6. 2005.
3. Jedná se již o druhý odvolací přezkum meritorního rozhodnutí prvoinstančního soudu po spojení původně vyčleněných nároků ke společnému projednání, když rozsudkem ze dne 19. 10. 2017, č. j. 26 C 92/2016-454, soud prvního stupně žalobci přiznal 50 000 Kč, představující dva samostatné žalobní nároky po 25 000 Kč, které žalobce požadoval jako úhradu zadostiučinění nemajetkové újmy způsobené mu dvěma nedůvodně vedenými trestními stíháními, zahájenými v květnu a červnu 2002 a ukončenými v červnu 2005 (zastavením) a září 2002 (odložení). Tento rozsudek odvolací soud - ve vztahu k nároku na finanční satisfakci imateriální újmy za útrapy spojené s trestním stíháním zahájeným usnesením ze dne 27. 6. 2002 - změnil rozsudkem ze dne 9. 10. 2018, sp. zn. 21 Co 110,110/2018, tak, že v tomto rozsahu žalobu pro promlčení nároku zamítl, ve zbylé části, tedy co do relutární náhrady za trestní stíhání zahájené **7. 5. 2002** i požadavku na omluvu v tiskovém periodiku napadené rozhodnutí **zrušil a vrátil** k dalšímu řízení.
4. Předmětem řízení tak nadále zůstal pouze žalobní nárok na zaplacení relutární náhrady ve výši 25 000 Kč za nezákonné trestní stíhání zahájené 7. 5. 2002 (ukončené zastavením v červnu 2005) a požadavek na omluvu uveřejněnou v novinách.
5. Vyšel ze zjištění, že **usnesením ze dne 7. 5. 2002** bylo proti žalobci **zahájeno trestní stíhání** pro trestný čin poškozování věřitele, kterého se měl dopustit tím, že 20. 8. 2001 pod č. j. 48 K 36/2001 podal přihlášku ke konkurznímu řízení na majetek úpadce V. S., kterou uplatnil pohledávku z titulu vrácení strojů na výrobu keramiky ve výši 1 350 000 Kč a částku 594 000 Kč za neuhrazené faktury. Vznesené obvinění bylo žalobci doručeno 22. 5. 2002, trestní stíhání pro tento skutek **bylo zastaveno** usnesením Okresního státního zastupitelství v Náchodě ze dne **29. 6. 2005**. V rámci trestního řízení orgány činné v trestním řízení shromažďovaly v rámci přípravného řízení důkazy, tedy zjišťovaly i informace z konkurzního řízení, kterého se mělo trestně právní jednání poškozeného týkat.
6. Uzavřel, že trestní řízení bylo proti poškozenému žalobci vedeno po dobu 3 let a 7 měsíců (od 22. 5. 2002 do 30. 12. 2005). Obviněn byl pro trestný čin poškozování věřitele s hrozící trestní sazbou až na dvě léta. Řízení proběhlo pouze v přípravném stádiu a jeho délka s ohledem na povahu i rozsah prováděného zajišťování důkazů byla již nepřiměřená, když delší časovou náročnost si vyžádal pouze znalecký posudek k posouzení shromážděných listin.
7. K posouzení rozsahu nemajetkové újmy, stanovení formy i výše přiměřeného zadostiučinění soud vyslechl žalobce a s odkazem na ust. § 1, § 7 a § 31a zákona č. 82/1998 Sb. (dále jen OdpŠk) dospěl k závěru, že v důsledku vedení předmětného trestního stíhání ukončeného nikoli odsuzujícím rozsudkem, ale jeho zastavením, vznikla žalobci nemajetková újma.
8. Konstatoval, že s ohledem na délku řízení i skutečnost, že vyšetřování trestné činnosti souviselo s podnikatelskou činností žalobce a účastníci konkurzního řízení se o něm dozvěděli, k odškodnění nemajetkové újmy se nejvíce samostatně konstatování porušení práva dostačující.
9. Provedl srovnání této věci s odškodňovacím řízením vedeným u tamního soudu pod sp. zn. 10 C 108/2012, ve které byla poškozenému přiznána relutární náhrada za nezákonně vedené trestní stíhání ve výši 200 000 Kč za situace, kdy mu hrozil trest odnětí svobody v rozmezí dvou až osmi let, v důsledku stíhání se zhoršil jeho zdravotní stav, nebyl vyšetřován vazebně, věc zasáhla do jeho profesního života, věc nebyla medializována, a dospěl k závěru, že požadovaná částka 25 000 Kč postačuje k reparaci utržené újmy.

10. Požadavek na uveřejnění žalobcem formulované omluvy v denním tisku shledal nedůvodným s tím, že věc nebyla medializována. Uložil však žalované povinnost zaslat žalobci písemnou omluvu v jiné než v žalobním žádání požadované formě i znění s tím, že se mu jeví postačující.
11. O nákladech řízení rozhodl dle § 142 odst. 3 o. s. ř., když žalobci přiznal náhradu nákladů v celém požadovaném rozsahu, aniž vzal v úvahu částečné zamítnutí žalobcem požadovaných, samostatných a skutkově rozdílně vymezených nároků za dvě trestní řízení.
12. Proti vyhovujícím výrokům I. a II. i akcesorickému nákladovému výroku podala žalovaná včasné odvolání. Vytkla soudu nedostatečná skutková zjištění i jejich nesprávné právní hodnocení. Zopakovala či parafrázovala svá dosavadní obranná tvrzení i argumentaci. Akcentovala zejména, že soud nepřihlédl k nesporné skutečnosti, že žalobce již byl vícekrát trestně stíhán, a tedy případná vědomost veřejnosti o probíhajícím trestním řízení nemohla do jeho osobní sféry výrazněji zasáhnout. K poškození žalobcovy pověsti mohlo dojít jak v souvislosti s ostatními trestními řízeními, tak v důsledku vedení konkurzního řízení a velikého množství dalších soudních sporů. Ohradila se proti tvrzení, že orgány činné v trestním řízení informovaly veřejnost o probíhajícím vyšetřování. Nesprávným shledala i nákladový výrok s tím, že soud nepřihlédl k míře procesního úspěchu, a jejich výše neodpovídá rozsahu advokátem účelně poskytnutých úkonů právní služby. Navrhla, aby odvolací soud dotčený rozsudek v napadeném rozsahu změnil tak, že i v této části žalobu zamítne, a v souvislosti s tím nově rozhodne i o nákladech řízení.
13. Žalobce se k odvolání písemně nevyjádřil.
14. Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212, § 212a o. s. ř.), a dospěl k závěru, že odvolání žalované je zčásti důvodné.
15. Lze souhlasit s tím, že orgány činné v trestním řízení vydaly nezákonné rozhodnutí o zahájení trestního stíhání (§ 7 OdpŠk), když trestní řízení neskončilo odsuzujícím rozsudkem, ale bylo rozhodnutím státního zástupce zastaveno.
16. Ačkoli obecně platí, že každé trestní stíhání ovlivňuje osobní život trestně stíhaného, když výrazně zasahuje do soukromého a osobního života jednotlivce, jeho cti a dobré pověsti, je vždy nezbytné přihlédnout ke konkrétním okolnostem daného případu.
17. Prvostupňový soud proto při stanovení odpovídající formy zadostiučinění postupoval správně, když posuzoval kritéria, která se v takových případech obvykle vyskytují a zpravidla mají vliv na rozsah způsobené újmy a tím i na výši případného zadostiučinění. Přihlédl zejména k povaze trestní věci, hrozící trestní sankci, délce trestního řízení a následkům způsobeným trestním řízením v osobnostní sféře poškozené osoby. Při posouzení oprávněnosti žalobních nároků tak správně zdůraznil, že v rámci trestního řízení nebyl poškozený žalobce omezen na svobodě a řízení se nedostalo do fáze hlavního líčení před soudem (věcného soudního projednání), ale bylo ukončeno v přípravném řízení. V době projednávání byla se žalobcem vedena další trestní stíhání, dosud pravomocně neodsouzenému žalobci nehrozil závažný trestně právní postih a celková délka řízení překročila tři a půl roku.
18. Odvolací soud tak souhlasí se závěrem, že zejména s ohledem na celkovou dobu přípravného řízení není konstatování porušení práva postačující satisfakcí a požadovaná relutární náhrada ve výši 25 000 Kč naopak představuje dostatečnou finanční kompenzaci utrpěné újmy.
19. Neztotožňuje se již s odvoláním dotčeným výrokiem I., když nárok na omluvu žalovaný požadoval v jiné formě, a tento žalobní požadavek prvostupňový soud jednoznačně výrokiem III. zamítl. Za situace, kdy zamítavý výrok III. nebyl odvoláním dotčen, bylo o žalobním požadavku na uveřejnění omluvy v tiskovém periodiku vydávaném společností Tom Tour s.r.o. pod názvem Nové noviny již rozhodnuto a co do požadované omluvy byl vyčerpán předmět řízení. Výrokem I. tak soud překročil žalobní žádání a odvolací soud proto tento výrok jako nepatřičný odstranil tak, že jej bez náhrady zcela zrušil.

20. Lze jistě připustit, že navrhovanou formou kompenzace, kterou upravuje ust. § 31 a OdpŠk, není soud vázán, když se jedná o ustanovení *s relativně neurčitou hypotézou*, nicméně omluva je specifickým prostředkem satisfakce, který vyplývá z obecného předpisu na ochranu osobnosti, a jako s takovým je s ním třeba nakládat.
21. Jinými slovy omluva jako satisfakční prostředek zahrnující vyjádření subjektivního požadavku poškozeného na projev jemu adresované vstřícné vůle státu uznat chybu není ani konstatováním porušení práva, ani náhradou nemajetkové újmy v penězích, upravené speciálním právním předpisem (zákonem č. 82/1998 Sb.). Nelze proto zasahovat do způsobu omluvy a jejího provedení tak, jak učinil soud I. stupně, který je i s ohledem na subjektivní požadavek žalobce na konkrétní vyznění omluvy ve větším rozsahu vázán žalobním návrhem.
22. Odkaz žalobce na rozhodnutí dovolacího soudu ve věci sp. zn. 23 Cdo 3132/2014 rovněž není přiléhavý. V odkazovaném judikatorním rozhodnutí se soudy zabývaly ochranou jména právnické osoby k dehonestaci, které mělo dojít v novinovém článku při veřejné kritice výběrových řízení, a to pravdivou informací, formulovanou difamujícím způsobem tak, aby evokovala, že žalobkyně zneužila veřejné prostředky a dopustila se korupčního jednání. Byl tak posuzován neoprávněný zásah do dobré pověsti právnické osoby podle § 19b odst. 3 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, kdy i pravdivé informace mohou mít povahu difamujících tvrzení; soudy zvažovaly, zda požadavek žalobce, aby v omluvě bylo uvedeno, že uvedená fakta jsou nepravdivá, není překážkou pro vyhovění návrhu. Zabývaly se tedy tím, zda při zavádějící interpretaci pravdivých faktů, kterou došlo k zásahu do dobré pověsti právnické osoby, je možné ze žalobcem formulované omluvy vypustit pasáž o nepravdivosti faktů. Soud tedy v uvedené věci zásadním způsobem nezasahoval do textu omluvy a již vůbec ne do požadované formy.
23. Nad rámec uvedeného odvolací soud konstatuje, že žalobcem požadovaná mediálně prezentovaná omluva v tomto konkrétním případě není přiměřeným kompenzačním prostředkem. V dané věci se žalobce domáhal zveřejnění omluvy v oblastním deníku s tím, že právě tato forma je způsobilá informované veřejnosti sdělit výsledek řízení a před veřejností přiznat chybu orgánů činných v trestním řízení. Tento mediální způsob satisfakce by mohl přicházet do úvahy v případě daleko citelnějšího zásahu do osobnostních práv poškozeného. Za situace, kdy orgány činné v trestním řízení případ žalovaného mediálně neprezentovaly, úzký okruh zasvěcených osob souvisel s povahou prošetřované trestné činnosti, související s konkurzním řízením, když při zajišťování důkazů a rozhodných skutečností se vyšetřovací orgány důvodně dotazovaly na okolnosti konkurzu, objektivní zásah trestního řízení do života poškozeného nebyl umocněn vazebním stíháním ani hrozící vysokou trestní sazbou a od ukončení stíhání poškozeného již uplynula dlouhá doba, k reparaci újmy postačuje poskytnutí relutární náhrady, která již zahrnuje konstatování porušení práva.
24. Jakkoli je odvolací soud vázán rozsahem odvolacího přezkumu a uvedená otázka je již pravomocně vyřešena, vzhledem k povaze věci konstatuje, že přiznáním relutární náhrady, která v sobě zahrnuje i konstatování porušení práva, se žalobci dostalo dostatečného zadostiučinění. Soud proto požadavek na uveřejnění omluvy v denním tisku správně zamítl.
25. S ohledem na částečnou změnu napadeného rozsudku bylo opětovně rozhodováno o celkových nákladech řízení před soudy všech stupňů (§ 224 odst. 2 o. s. ř.). Správná je výtka odvolatelky, že při rozhodování o nákladech řízení soud nezohlednil skutečnost, že žalobce se původně domáhal dvou zcela samostatných nároků, když požadoval odškodnit dvě trestní řízení, a ve vztahu k jednomu z nich byl zcela neúspěšný. Žalobce tak nebyl úspěšný jak s nárokem na mediální omluvu, které se domáhal za obě trestní stíhání, tak i se samostatným nárokem na odškodnění trestního stíhání zahájeného dne 27. 6. 2002 a odloženého 20. 9. 2002. Odvolací soud proto přistoupil k aplikaci zásady poměru úspěchu ve věci vyjádřené v ust. § 142 odst. 2 o. s. ř., a žádnému z účastníků náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení

Proti tomuto rozsudku není dovolání přípustné.

Praha 22. října 2019

JUDr. Naděžda Javůrková v. r.
předsedkyně senátu